

Jaarverslag 2023 Klachtadviescommissie Inspectie van het Onderwijs

Met dit jaarverslag geeft de onafhankelijke Klachtadviescommissie van de Inspectie van het Onderwijs (hierna: de commissie) informatie over de advisering van de commissie aan de Inspecteur-generaal van het Onderwijs (hierna: de Inspecteur-generaal) en de klachtafhandeling in dat verband. Aan het eind van dit jaarverslag treft u de samenstelling van de commissie in 2023.

Algemeen

Bij klachten over het functioneren van de Inspectie van het Onderwijs (hierna: de inspectie) proberen de inspectie en klager er in eerste instantie samen informeel uit te komen. Als de klacht niet naar tevredenheid van klager wordt afgehandeld, dan wordt de klacht formeel voorgelegd aan de Inspecteur-generaal, die vervolgens advies over de klachtafhandeling kan inwinnen bij de commissie.

De commissie is onafhankelijk en brengt advies uit aan de Inspecteur-generaal. Het is voorbehouden aan de Inspecteur-generaal om een besluit te nemen naar aanleiding van een klacht en het door de commissie daarover uitgebrachte advies.

Behandelde klacht in 2023

In 2023 heeft de commissie over één schriftelijke klacht geadviseerd aan de Inspecteur-generaal. Hieronder volgt een inhoudelijk overzicht van de klacht die in 2023 voor advies is voorgelegd aan de commissie.

De klacht is ingediend door een onderwijsinstelling. De onderwijsinstelling is, hoewel uitgenodigd, niet ter hoorzitting verschenen. Het Reglement van de Klachtadviescommissie voorziet in de mogelijkheid voor klager om de klacht ter zitting nader toe te lichten; een verplichting om te verschijnen en de klacht nader toe te lichten kent het desbetreffende Reglement niet. Het uiteindelijke doel van het horen van klager (en de inspectie) is volgens het Reglement gelegen in het belang van een optimale voorlichting van de commissie met het oog op het door de commissie uit te brengen advies. Gelet op de uitvoerige en heldere stukken die reeds door klager en de inspectie waren ingediend, achtte de commissie zich voldoende voorgelicht, zodat de commissie geen noodzaak zag tot aanhouding van de hoorzitting, te meer omdat ook nu de onderwijsinstelling niet had verzocht om aanhouding van de hoorzitting. Daarop heeft de commissie de klacht inhoudelijk behandeld.

De kern van de klacht kwam erop neer dat klager zich niet daadwerkelijk gehoord voelde door de inspectie en niet voldoende in de gelegenheid was geweest tijdens het onderzoek en het herstelonderzoek om datgene naar voren te brengen, wat zij relevant vond. De inspectie stelde zich volgens klager onregelend op in de gesprekken, leek niet geïnteresseerd in wat klager te vertellen had (de context), was vooringenomen en wekte de indruk enkel gericht te zijn op de vaststelling van al datgene dat niet voldeed. Volgens klager had de inspectie niet willen kijken naar de ontwikkelingen, maar slechts naar de leeropbrengsten. Volgens klager waren de voorwaarden er niet om de staat van de ontwikkeling van de onderwijsinstelling op haar eigen merites te beoordelen. De inspectie had volgens klager zelf invulling gegeven aan de uitwerking van de herstelopdrachten die de onderwijsinstelling heeft gekregen. Het onderzoek was dan ook procesmatig niet goed uitgevoerd. De inspectie was volgens klager ook zelfgenoegzaam en niet bereid naar haar eigen handelen te kijken. De inspectie had volgens klager disrespect voor het harde werken van alle betrokkenen.

Uit hetgeen door de inspectie in het verweerschrift en tijdens de hoorzitting is aangevoerd, kwam echter bij de commissie het beeld naar voren dat de inspectie zich in voldoende mate had ingespannen om de kaders van het onderzoek aan klager duidelijk te maken. Daarbij had de inspectie ook méér dan gebruikelijk persoonlijk contact gezocht en méér tijd uitgetrokken (naar de commissie begrijpt: een extra dag) voor het herstelonderzoek dan binnen de inspectie voor dergelijke onderzoeken gebruikelijk is. Evenmin kon, naar het oordeel van de commissie, de inspectie verweten worden dat zij onvoldoende oor zou hebben gehad voor hetgeen klager naar voren had willen brengen. De commissie oordeelde voorts te begrijpen dat de inspectie klager

(onder meer door samenvattende reacties) probeerde toe te leiden tot concrete antwoorden, – waar naar haar oordeel een concreet antwoord uitbleef – daartoe soms de spreker te onderbreken en soms staccato hele concrete vragen te stellen. Dat was naar het oordeel van de commissie, zeker ook gelet op het feit dat de inspectie voor het onderzoek méér tijd was uitgetrokken, en kwam de commissie dan ook niet onbehoorlijk voor. Dat klager dat kennelijk soms als ontregelend of als een blijk van desinteresse had ervaren, is te betreuren, maar maakt dat niet anders. Van enig onzorgvuldig handelen was naar het oordeel van de commissie dan ook geen sprake.

Dat de inspectie bevooroordeeld dan wel vooringenomen zou zijn geweest en enkel uit zou zijn geweest op constatering van tekortkomingen, vond de commissie niet gebleken. Dat verwijt werd volgens de commissie niet alleen weersproken door de ook positieve opmerkingen over de onderwijsinstelling in de rapporten, maar ook uit de zowel uit het verweerschrift blijkende en ook ter zitting uitgesproken waardering voor de inzet, inspanningen en bevoegenheid van alle betrokkenen. De commissie zag noch in het klachtdossier, noch in het verhandelde ter hoorzitting enig aanknopingspunt voor het verwijt van een disrespectvolle bejegening, en ook niet voor het verwijt van een zelfgenoegzame opstelling of gebrek aan zelfreflectie.

De commissie oordeelde dan ook dat de inspectie geen verwijt kon worden gemaakt. De inspectie had het onderzoek naar het oordeel van de commissie op een zorgvuldige wijze uitgevoerd, en daarbij – anders dan klager meent – juist wél nadrukkelijk oog gehad voor de onderwijsinstelling en de wensen van klager. De commissie adviseerde dan ook de klacht in zijn geheel ongegrond te verklaren.

De Inspecteur-generaal heeft het advies van de commissie integraal overgenomen in haar besluit.

Overleg met de Inspecteur-generaal

Op 8 juni 2023 heeft het jaarlijks overleg tussen de commissie en de Inspecteur-generaal plaatsgevonden. De ervaringen rond de door de inspectie en de door de commissie behandelde klachten en de klachtafhandeling in algemene zin waren onderwerp van gesprek.

Samenstelling commissie

De commissie had eind 2023 de volgende samenstelling:

- De heer mr. J.F.M. Wasser, voorzitter (benoemd tot 1 oktober 2026);
- Mevrouw R.M.H. Beckers – Streefland, lid (herbenoemd tot 1 augustus 2027);
- Mevrouw drs. P.L.M. Ehren, lid (herbenoemd tot 1 augustus 2027);
- De heer dr. G. Çelik (benoemd tot 1 augustus 2027);
- De heer drs. H.R. Zijlstra, lid (benoemd tot 1 september 2024);
- Mevrouw drs. F.E. Deug MMC, lid (benoemd tot 1 mei 2025).

Herbenoemingen

Per 1 augustus 2023 zijn mevrouw drs. P.L.M. Ehren en mevrouw R.M.H. Beckers – Streefland door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor de duur van vier jaar herbenoemd als lid van de commissie.

Nieuwe benoeming lid

Per 1 augustus 2023 is de heer dr. G. Çelik door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap benoemd voor de duur van vier jaar als lid van de commissie.

Einde benoeming lid

Per 1 augustus 2023 is de (her)benoemingstermijn van de heer F.J.M. Stouten geëindigd.